

Sygn. akt II Ca 277/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 kwietnia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSO Grzegorz Ślęzak (spr.)
----------------	----------------------------

po rozpoznaniu w dniu 10 kwietnia 2015 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na posiedzeniu niejawnym w postępowaniu uproszczonym

sprawy z powództwa P. R.

przeciwko H. W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim

z dnia 15 grudnia 2014 roku, sygn. akt I C 404/13upr

oddala apelację.

Sygn. akt II Ca 277/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 15 grudnia 2014 roku Sąd Rejonowy w Tomaszowie Mazowieckim po rozpoznaniu sprawy z powództwa P. R. przeciwko H. W. o zapłatę kwoty 2000 złotych

1. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.000,00 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 18 lutego 2013r. do dnia zapłaty

2. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 717,00 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Podstawę powyższego wyroku stanowiły przytoczone poniżej ustalenia i zarazem rozważania Sądu Rejonowego:

Pozwany H. W. prowadzi firmę transportową.

Na początku lutego 2013r. pozwany na stronie internetowej (...)umieścił ofertę sprzedaży pojazdu - ciągnika siodłowego, marki S., roku produkcji 2004, za kwotę 65.000,00 PLN (15.524 EURO) netto.

Powód P. R. zainteresowany w/w ofertą sprzedaży samochodu, skontaktował się telefonicznie z pozwanym H. W., celem uzyskania bliższych informacji na temat tego pojazdu.

W dniu 03.02.2013r., powód P. R. wraz ze swoją żoną B. R. oraz S. R. udał się do T. M.. celem dokonania oględzin przedmiotowego pojazdu. Po obejrzeniu pojazdu oraz po jeździe próbnej, powód P. R. podjął decyzję o jego zakupie pojazdu i tego samego dnia w kabinie pojazdu uścił pozwanemu zaliczkę, na potwierdzenie której strony sporządziły dokument zatytułowany „zaliczka” i opatrzyły go własnoręcznymi podpisami.

Z treści sporządzonego dokumentu, opatrzonego w nagłówku pieczętą firmową powoda P. R. wynikało, iż cena zakupu pojazdu została ustalona na kwotę 65.000,00 zł.

Na sporządzonym dokumencie, będącym w posiadaniu powoda, nie było adnotacji „netto bez opon” oraz „zadatkował” i „wycofanie się z zakupu przepada zaliczka termin 14 dni”.

W dniu oględzin pojazdu tj. w dniu 03.02.2013r. (niedziela) strony również ustaliły, iż dokumenty w postaci kserokopii dowodu rejestracyjnego oraz zdjęcia przedmiotowego pojazdu zostaną przesłane powodowi P. R. w poniedziałek.

Pojazd ten, powód P. R. miał zakupić za kredyt bankowy i w tym celu zgodnie w wymogami banku niezbędnym było przedłożenie zarówno tablic rejestracyjnych jak i dowodu rejestracyjnego oraz zdjęć pojazdu.

W dniu 06.02.2013r. (w środę) o godz.08.06 drogą e-mail została przesłana powodowi P. R. kserokopia dowodu rejestracyjnego, a o godzinie 18.12 tego samego dnia dodatkowo przesłano powodowi zdjęcia przedmiotowego pojazdu.

W piątek tj. 08.02.2013r. o godz. 21. 00, powód P. R. skontaktował się telefonicznie z pozwanym H. W. celem poczynienia ustaleń co do wydania mu dowodu rejestracyjnego oraz tablic rejestracyjnych pojazdu.

Podczas tej rozmowy, pozwany H. W. zażądał dodatkowej zaliczki od powoda P. R. w kwocie 13.000,00 zł. Powód odpowiedział, że nie posiada takiej gotówki w domu, ale postara się te pieniądze zgromadzić.

Ostatecznie, po wykonaniu kilku telefonów po rodzinie, powodowi P. R. udało się te pieniądze zgromadzić, o czym telefonicznie zawiadomił pozwanego.

W trakcie rozmowy telefonicznej, podczas której powód powiedział, iż przyjedzie w sobotę po tablice rejestracyjne oraz po dowód rejestracyjny, pozwany H. W. odpowiedział, że nie da mu tablic ani dowodu rejestracyjnego, bo samochód jest w trasie i że do końca miesiąca ma podpisaną umowę ze spedycją.

W efekcie, nie doszło do spotkania stron w umówioną sobotę.

W dniu 10.02.2013r., na stronie internetowej serwisu (...) ponownie pojawiła się oferta sprzedaży przedmiotowego pojazdu z tym, że już za kwotę 70.000,00 (16.799 EUR) netto.

W piśmie z dnia 12.02.2013r., skierowanym do pozwanego H. W. powód P. R. złożył oświadczenie, iż odstępuje od umowy kupna samochodu S. 124-470 nr rej. (...) z powodu zwłoki w realizacji warunków umowy, wzywając jednocześnie pozwanego, na podstawie art. 494 k.c. do zwrotu pobranej w dniu 03.02.2013r. zaliczki w kwocie 20.000,00 zł na wskazany rachunek bankowy.

Przedmiotowe pismo zostało doręczone pozwanemu H. W. w dniu 13.02.2013r.

W piśmie z dnia 15.02.2013r., pełnomocnik pozwanego wezwał powoda P. R. na podstawie art. 491 §1 k.c. do odbioru pojazdu marki S. (...) nr rej. (...) w terminie do dnia 28.02.2013r. oraz do zapłaty kwoty 63.000,00 zł netto tytułem pozostaje do zapłaty ceny z jednoczesnym zastrzeżeniem, iż w przypadku bezskutecznego upływu terminu pozwany odstępuje od umowy sprzedaży i będzie uprawniony do żądania kwoty 2.000,00 zł tytułem podwójnego zadatku (art. 395 § 1 k.c.).

Sąd zważył, iż w rozpoznawanej sprawie, bezspornym pozostawało pomiędzy stronami, że w dniu 03 lutego 2013r. sporządzone zostało oświadczenie zatytułowane „zaliczka”, podpisane przez powoda jako kupującego i pozwanego jako sprzedającego.

Bezspornym było również i to, że pozwany H. W. nie wykonał swojego zobowiązania i nie wydał powodowi oryginału dowodu rejestracyjnego oraz tablic rejestracyjnych pojazdu oraz że nie zwrócił powodowi pobranej zaliczki w kwocie 2.000 złotych jak i to, że powód P. R. złożył oświadczenie o odstąpieniu od umowy pismem z dnia 12 lutego 2013r, które pozwany H. W. otrzymał, co potwierdził wprost będąc słuchanym na rozprawie w dniu 21 października 2014r.

Wyjaśnienia wymagała natomiast kwestia, czy powód P. R. jest uprawniony do dochodzenia wskazanej w pozwie kwoty, a to z uwagi na zarzuty pozwanego, który wskazał w sprzeciwie, że był gotowy do wykonania zobowiązania i samochód oczekiwał na odbiór przez powoda, który tego nie dokonał.

Stosunek prawny jaki wiązał strony zakwalifikować należy jako umowę wzajemną - umowę sprzedaży. Kwotę 2.000 zł. przekazaną przez powoda pozwanemu w dniu 03 lutego 2013r. potraktować należy jako zaliczkę, bo taka też była zgodna wola stron, które złożone w tym zakresie oświadczenie zatytułowały „zaliczka” wskazując w nim zarazem cenę nabycia.

Zgodnie z treścią przepisu art. 535 kc przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę. Przepisy k.c. zawarte w Tytule XI, dziale I nie regulują kwestii odstąpienia od umowy sprzedaży, poza wypadkiem zwłoki z zapłatą ceny przez kupującego (art. 552 k.c.) i sytuacji, kiedy chodzi o rękojmię za wady, jednakże zastosowanie w tym przypadku znajdują przepisy ogólne o zobowiązaniach umownych w zakresie skutków niewykonania zobowiązań.

Stosownie do treści przepisu art. 492 kc regulującego umowne prawo do odstąpienia, jeżeli uprawnienie do odstąpienia od umowy wzajemnej zostało zastrzeżone na wypadek niewykonania zobowiązania w terminie ściśle określonym, strona uprawniona może w razie zwłoki drugiej strony odstąpić od umowy bez wyznaczenia terminu dodatkowego. To samo dotyczy wypadku, gdy wykonanie zobowiązania przez jedną ze stron po terminie nie miałyby dla drugiej strony znaczenia ze względu na

właściwości zobowiązania albo ze względu na zamierzony przez nią cel umowy, wiadomy stronie będącej w zwłoce.

W rozpoznawanej sprawie, z uzasadnienia złożonego pozwu wynika, że powód P. R. dochodzi od pozwanego H. W. zwrotu uiszczonej zaliczki, w związku ze złożeniem przez niego w piśmie z dnia 12 lutego 2013 r. oświadczenia o odstąpieniu od ustnej umowy kupna - sprzedaży samochodu marki S. (...) o nr rej. (...). Jako przyczynę odstąpienia od tej umowy powód P. R. wskazał zwłokę pozwanego H. W. w realizacji warunków zawartej umowy.

Przesłanką odstąpienia od umowy na podstawie art. 491 § 1 k.c. jest zwłoka jednej ze stron w wykonaniu zobowiązania z umowy wzajemnej i bezskuteczny wpływ wyznaczonego dodatkowego terminu do wykonania umowy z zagrożeniem, iż w razie bezskuteczności jego upływu strona będzie uprawniona do odstąpienia od umowy. Zastosowanie art. 491 § 1 k.c., wymaga, aby w chwili wyznaczenia dodatkowego terminu do wykonania zobowiązania z umowy wzajemnej druga strona umowy pozostawała w zwłoce.

Wyznaczenie dodatkowego terminu do wykonania zobowiązania z umowy wzajemnej, o którym mowa w art. 491 § 1 k.c., musi jednak dotyczyć takiego obowiązku, którego wcześniej kontrahent umowy wzajemnej nie spełnił.

Uwzględniając powyższe, Sąd przyjął, że powód P. R. kilkakrotnie telefonicznie wyznaczał pozwanemu H. W. termin do wydania dokumentów dotyczących przedmiotowego pojazdu w postaci dowodu rejestracyjnego jak i tablic rejestracyjnych.

Jak wynika z poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych, obowiązek wydania tych dokumentów (oryginału dowodu rejestracyjnego jak i zdjęć pojazdu) oraz tablic rejestracyjnych istniał i wynikał już z ustnej umowy sprzedaży zawartej

w dniu 03.02.2013r. pomiędzy stronami. Powyższe okoliczności świadczą już zatem o pozostawaniu pozwanego H. W. w zwłóce w wykonaniu tegoż zobowiązania, a w konsekwencji czynność powoda P. R. polegająca na odstąpieniu od umowy sprzedaży miała swoje uzasadnienie w art. 491 § 1 k.c.

Z tych wszystkich względów, wobec skutecznego odstąpienia od umowy przez powoda P. R. przyjmując, iż na gruncie rozpoznawanej sprawy wystąpiły przesłanki do zastosowania przepisu art. 494 k.c., Sąd orzekł jak w punkcie 1 wyroku.

Podstawę prawną rozstrzygnięcia punktu 2 wyroku stanowił przepis art. 98 § 1 i 3 k.p.c. zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę zobowiązana jest zwrócić przeciwnikowi koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony.

Na zasądzone koszty złożyły się koszty wynagrodzenia pełnomocnika powoda w kwocie 617.00 zł, których wysokość ustalono na podstawie § 6 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu(Dz. U. nr 163 poz. 1349) oraz opłata sądowa w kwocie 100 zł.

Z powyższych względów, Sąd Rejonowy orzekł jak w sentencji wyroku.

Powyższy wyrok zaskarżył w całości pozwany.

Apelacja zaskarżonemu orzeczeniu zarzuca:

1/. naruszenie art. 233 k.p.c. polegające na nierozważeniu w sposób wszechstronny, przy uwzględnieniu doświadczenia życiowego i zasad logicznego rozumowania całości zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności poprzez uznanie, iż: w dniu 09.02.2013 roku Pozwany pozostawał w zwłóce w wykonaniu swego zobowiązania z umowy przedwstępnej sprzedaży, gdyż nie wydał dokumentów dowodu rejestracyjnego, zdjęć pojazdu oraz tablic rejestracyjnych, podczas gdy:

a/. Powód co jest bezsporne nie przyjechał w tym dniu do Pozwanego po w/w dokumenty,

b/. wydanie w/w dokumentów nie stanowi essentialai negotii umowy sprzedaży,

c/. Powód nie zaoferował nigdy jednocześnie swojego świadczenia wzajemnego (tj. nie dopłacił reszty ceny)

d/. Pozwany dokonał w tym dniu zakupu nowego pojazdu co świadczy o woli sprzedaży pojazdu zaoferowanego Powodowi

e/. Pozwany wezwał Powoda w dniu 15.02.2103 roku do odbioru pojazdu i zapłaty reszty ceny.

2/. naruszenie prawa materialnego tj.

a/. art. 491 par 1 kc w zw. z art. 535 kc art. 492 kc, poprzez ich niewłaściwe zastosowanie, poprzez przyjęcie przez sąd, iż to Pozwany pozostawał w zwłóce, gdyż miał nie wydać tablic i dowodu rejestracyjnego oraz zdjęć pojazdu, przy czym do essentialici negotii umowy sprzedaży wydanie w/w rzeczy nie należy, nadto po w/w dokumenty (co jest bezsporne Powód nie zgłosił się do Pozwanego), przy czym Powód nigdy nie zaoferował świadczenia wzajemnego a tym samym w świetle art. 488 par 1 i 2kc nie spełnił swojego świadczenia jednocześnie co uzasadnia zarzut naruszenia art. 488 par 1 i 2 kc poprzez jego nie zastosowanie oraz art. 491 par 1 kc poprzez niewłaściwą interpretację (co wynika z naruszenia przepisu art. 233 kpc) przez nie ustalenia, iż to Powód pozostawał w zwłóce w spełnieniu swego świadczenia (nie odebrał pojazdu oraz nie zapłacił ceny).

Apelujący wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu za obie instancje.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest nieuzasadniona, albowiem podniesione w niej zarzuty: uchybień procesowych, tj. naruszenia przepisu art. 233 kpc przez nierozważnie w sposób wszechstronny oraz zgodny z doświadczeniem życiowym i zasadami logicznego rozumowania całości materiału dowodowego i w konsekwencji tego dokonanie błędnych ustaleń faktycznych a także obrazy prawa materialnego, tj. przepisów art. 491 § 1 kc w zw. z art. 535 i art. 492 kc poprzez ich niewłaściwe zastosowanie oraz art. 488 § 1 i § 2 kc poprzez niezastosowanie w sprawie, są chybione.

Ocenę zarzutów apelacji rozpocząć należy od stwierdzenia, że lektura materiału aktowego wskazuje, iż Sąd Rejonowy rozpoznał sprawę w sposób wnikliwy i wyczerpujący, przeprowadzając wszystkie zaoferowane mu przez strony dowody i poddając zgromadzony materiał dowodowy – wbrew zarzutom apelacji - wszechstronnej, zgodnej z doświadczeniem życiowym i zasadami logicznego rozumowania ocenie, odpowiadającej wymogom, jakie stawiają jej przepisy art. 233 i 328 § 2 k.p.c. W żadnym też wypadku oceny tej nie można uznać za dowolną i wykraczającą poza granice swobodnej oceny dowodów.

W tych okolicznościach uznać należy, że apelacja zmierza jedynie do nieskutecznej polemiki z prawidłową oceną dowodów, dokonaną przez Sąd I instancji, oraz opartymi na całokształcie materiału dowodowego ustaleniami faktycznymi tegoż Sądu, ograniczając się do zaprezentowania własnej wersji okoliczności towarzyszących niedoszłej do skutku przedmiotowej umowy sprzedaży pojazdu.

Prawidłowa zatem ocena dowodów doprowadziła Sąd I instancji do poczynienia trafnych ustaleń faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, które to ustalenia Sąd Okręgowy w całości podziela.

W szczególności za słuszne uznać należy ustalenia Sądu, że to pozwany pozostawał w zwłoce w wykonaniu swych zobowiązań wynikających z zawartej między stronami przedwstępnej umowy sprzedaży pojazdu, nie wydając powodowi w umówionym terminie dowodu rejestracyjnego i tablic pojazdu, co było niezbędne do uzyskania przez P. K. kredytu na zakup przedmiotowego pojazdu i żądając zapłaty dodatkowej zaliczki. Nie bez znaczenia przy ocenie zachowań i słuszności twierdzeń stron jest także okoliczność, że pomimo zawartej między stronami umowy przedwstępnej w dniu 3 lutego 2013 r pozwany w dniu 10 lutego 2013 r ponownie umieścił na stronie internetowej ofertę sprzedaży tego samego pojazdu za kwotę wyższą niż uzgodniona z pozwanym. Słusznie zatem w świetle całego materiału sprawy i wynikających z niego okoliczności Sąd Rejonowy wywnioskował, że do zawarcia przyrzeczonej umowy nie doszło bez winy powoda, co już uzasadnia – w świetle prawidłowo przywołanych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku i trafnie zinterpretowanych przepisów prawa materialnego – żądanie zwrotu wpłaconej pozwanemu przez powoda zaliczki w kwocie 2000 zł na poczet umowy, która nie została wykonana bez jego winy.

W świetle powyższego, uznać należy, iż sprawa została dostatecznie wyjaśniona przeprowadzonymi przed sądem I instancji dowodami, co uzasadniało wydanie zaskarżonego rozstrzygnięcia, które to – wbrew zarzutom apelacji – odpowiada powołanemu w jego uzasadnieniu prawu materialnemu.

Za chybiony uznać więc także należy zarzut obrazy wskazanych w skardze apelacyjnej przepisów prawa materialnego.

Z powyższych względów Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację pozwanego jako nieuzasadnioną.